

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 104 (3550) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Honvédeink az utóbbi napok harcaiban az eddigiekhez méltóan állották meg helyüket

Jelentős területi sikerrel jártak a Prut folyótól délre indított magyar támadó vállalkozások — Az izmiri polgármester szerint a háború szikrái bármely pillanatban felgyújthatják Törökországot

Megalakult a pártokon felül álló Keleti Harctér Bajtársi Szövetsége

Az Esti Ujság írja: Megalakult a Keleti Harctér Bajtársi Szövetsége, amely pártokon felül áll. A szövetségbe felvételét kérte eddig vitéz Imrédy Béla tartalékos huszárszázados, Kunder Antal szolgálaton kívüli százados, vitéz Jaross Andor tartalékos tüzérfőhadnagy és még sokan mások.

Ankarából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az izmiri polgármester vasárnap megemlékezett a légoltalmi alakulatokat és berendezéseket. Beszédében azt mondta, hogy Törökország nincs még háborúban, de azt nem is kívánja. A háború szikrái azonban bármely pillanatban felgyújthatják az országot, így tehát készen kell lenni minden eshetőségre.

Súlyos veszteséget szenvedett a szovjet haderő a magyar szakaszon

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illétkes katonai hely közli: Az utóbbi napok harcain a magyar arcvonalon saját és ellenséges támadások, valamint ellen-támadások jellemeztek. Ezek a harc-eselemények mindkét oldalon tulajdonképpen csak a harctér kiigazítását célozták. Ennek ellenére a heveség semmi-lyen sem csökkent. A honvédek e harcokban is az eddigiekhez méltóan állták meg helyüket.

A Prut folyótól délre saját támadó vállalkozásaink jelentős területi sikerrel jártak. Emellett nemcsak jelentős zsákmányt ejtettek, hanem az ellenségnek halottakban többszáz főnyi veszteséget okoztak. A terület visszanyerésére indított szovjet támadások csapataink szívós ellenállásán sorra meghúsultak. A Pruttól északra több helyen indított ellenséges támadásokat sokhelyen kéztusában vertünk vissza. E harcokban megsemmisítettünk két T 34 és egy 85 mintájú ellenséges harckocsi. Egy T 34 mintájú harckocsi teljesen sértetlenül került birtokunkba.

A legutóbbi harcokban, különösen a Nagyaljöldről származó gyalogosok mutatott meg újra a magyar vitézség ragyogó példáját. Többek között egyéni vitézségükkel különösen kitűntették magukat Hajdu Sándor szakaszvezető, Mikcsó János tizedes és Lévai József őrmester, egy tisztantuli gyalogzászlóalj katonái, továbbá Szőke János zászlós, Beregszászi Károly őrmester és Göber János szakaszvezető, szintén tisztantuli gyalogzászlóaljbeliek.

A magyar arcvonal egyéb, itt nem említett szakaszain csak kölcsönös tüze-és felderítőtevékenység volt. A honvédtüzérek eredményes működésére jellemző, hogy a harcokban egy ellenséget teljes anyagával és kezelőszemélyzetével együtt megsemmisítették.

A Magyar Távirati Iroda jelenti (H-es vársz. hadijelentés) A honvédeink harci főnöke közli: A Pruttól délre az arcvonal

javítását célzó támadóvállalkozásaink sikerrel jártak. Egy fontos te-repszakaszt több községgel együtt elfoglaltunk. A terület visszaszerzését célzó szovjet ellentámadásokat visszavertük. A Pruttól északra arcvonalunk egyes szakaszai ellen a szovjet kis tételben, erős támadásokat indított. Valamennyit visszavertük, súlyos veszteségeket okozva az ellenségnek.

Nem pártok, atyafiak, hanem Bihar vármegye főispánja akarok lenni

— mondotta vitéz Rajnay Károly

Nagyvárad, május 9. Vitéz Rajnay Károly főispán ma a déli órákban megjelent a vármegye és a város tisztviselői kara előtt s fogadta a két törvényhatóság vezetőinek a tisztviselők nevében elhangzott üdvözlését és felhívást intézett a hivatalnokokhoz.

A vármegye központi tisztviselői 11 órakor a városháza dísztermében gyűltek össze. Hosszantartó óvációban részletették az alispán kíséretében megjelenő főispánt, majd dr. vitéz Nadányi János alispán meleg szavakkal üdvözölte őt:

— Főispán úr! A vármegye tisztviselői karát öröm és megnyugvás tölti el, hogy e sorsdöntő időben olyan férfi került Bihar vármegye törvényhatóságának élére, aki mint vitéz katona végigküzdötte az első világháborút s a bécsi döntés után a város katonai közigazgatásának vezetésében tanúsított tettermettségéről, erélyéről, jószívéről, igazságszeretetéről és aki őszinte és megingathatatlan harcosa annak a jobboldali gondolatnak, amely azonos a magyar nemzet érdekeivel. Midőn a tisztviselői kar és a vármegye közönsége nevében szeretettel és ragaszkodással üdvözölöm méltóságodat, Istent áldását kérem munkájára.

Rajnay főispán a következőket mondotta válaszbeszédében:

— Köszönöm az alispán úr szíves üdvözlő szavait. Ha ez a bizalom, amelynek most és már előzőleg, főispánként történt kinevezésem alkalmával küldött táviratában kifejezést adott, azt jelenti, hogy a pártatlanság, igazságosság, a méltányosság jegyében kell végezni munkámat, akkor erre biztosíték a három és fél esztendővel ezelőtti működésem. Nem egyes személyek, érdekcsoportok, pártok, atyafiak, vagy komák főispánja, hanem Bihar vármegye és Nagyvárad közönségének főispánja akarok lenni.

Nem jelentkeztem erre az állásra

— Ha pedig valaki azt mondana rám, hogy ejtőernyős vagyok, azt felelem: nem, vagyok az, mert én nem jelentkeztem ennek az állásnak a betöltésére, hanem innen kértek engem. Csak nehezen tudtam magam elhatározni e nagy feladatot vállaltam, de miután elvállaltam, becsülettel helyt is fogok állani.

— De a rám váró szízfuzsi munkát az Önök segítsége nélkül nem tudnám elvé-

nek az angolok mellett a cassinói arcvonalon harcra vetett egység tagjaiként kerültek német fogságba és akiket most szabadon bocsátottak. Útban hazafelé alkalmat adtak két bozeni üzemből, hogy saját néptársaik előtt beszéljenek arról a megrázó sorsról, amelyet az elmúlt két évben kellett átélniük. Ezek a lengyel szemtanúk azon három és félmillió lengyel közé tartoznak, akiket 1940 elején a bolsevisták az egykori keletlengyelországi területekről a Szovjetunió belsejébe hurcoltak, hogy Szibériába szállítsák őket kényszermunkára.

A foglyok elbeszélése szerint beláthatatlan azoknak a száma, akiket akkor a GPU kínzásai, az éhség és a hideg pusztított el. Amikor londoni kivánságra felállították az úgynevezett Sikorszki hadsereget, a kényszermunkára kötelezett férfiak egyrészt katonai szolgálatra kényszerítették. A katyni vérengzések, valamint az Anglia és a Krenl közötti feszültség miatt később a Sikorszki hadsereget kivonták a Szovjetunióból és a közelkeleti angol parancsnokság alá helyezték. Moszkva aztán Vaszilevszka Vanda vezetésével megalakította a lengyel katonai bizottságot és akkor állították fel az úgynevezett Kosziuszkó-hadosztályt, amelybe kényszermozgósítás útján sorozták be a lengyeleket a Szovjetunióban. Ezek közül 2000 embert a Szmolenszktól nyugatra vívott harcokban a saját szovjet tüze sértett a halálba. A lengyel hadifoglyok elbeszélése mély hatást gyakorolt a hallgatókra.

Nem pártok, atyafiak, hanem Bihar vármegye főispánja akarok lenni

— mondotta vitéz Rajnay Károly

— Különös az élet. Visszaemlékezem arra, hogy mikor a régi császári és királyi hadsereg tisztje voltam, akkori német nevem ellenére a Kossuth melléknevet adták nekem. És később, az összeomlás után, a magyar, nemzeti hadseregben azt mondták egyesek: Hogyan foglalhat el vezető pozíciót olyan ember, aki germán nevet visel? Én akkor azt válaszoltam, hogy hiszen az aradi vértanúk között is többnek volt idegenhangzásu neve. S ma is leszögezem, hogy dolgozhat valaki idegen hangzásu neve ellenére is hiven és odaadással a magyar haza és nemzet érdekében.

gezni. De nem a szókiványos támogatás kérem, hanem valami egészen új jellegű közreműködést, abban az elgondolásban, hogy talán az utolsó óra érkezett el, amikor módunkban van megragadni a jobboldali eszmét és átültetni azt minden lélekbe, nemcsak a mi szűkebb körünkben Bihar megyében és Nagyváradon, hanem országos viszonylatban is. Kérem, hogy ennek a jobboldali gondo-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Forgószél.
BELVÁROSI: Héten, mint a gonoszok.
CASINO: Machita.
KORONA: Csodarepülő.

látanak legyenek önzetlen, becsületes, hárcosai.

A közigazgatásban pedig minden tettüket áldozatoság, gondosság, tisztaság és a közönség érdekeinek szem előtt tartása jellemezze. Az intézkedések, rendelkezések kibocsátásánál mindig jó fontólják meg, hogyan válnak be azok a gyakorlatban. Mindig legyenek figyelemmel arra, mi fáj azoknak, akiknek ügyeit intézni hivatottak. Örömmel fölül, hogy már Budapestén azt az értesülést szereztem, hogy a tekintetben nem lehet kifogásolni való a vármegye hivatalnok karában s itt a törvényhatóság vezető tisztviselői megérősítették előttem ezt a kedvező minősítést. Sohasem akarom ennek ellenkezőjét tapasztalni.

Nemcsak becsülettel, hanem szívvel is kell dolgozniuk. Kis emberek látásból kis ügyei nagy ügyek az ő életükben s ezzel az elgondolással kell ezeket az ügyeket elintéznünk. Remélem, a külső tisztviselők ellen sem lesz e te-

kintetben semmi panasz.

Mindenkinek külön is szeretném a lélkére kötni az emberekkel való megértő, testvéri bánásmódot. Sajnos, a köz igazgatás tényezői ezen a vonalon tulkapásokat engedtek meg maguknak a multban. De ok egy más légkör emberéi voltak, s most új levőgt szívünk. S az, amikor a harctéren küzdök tekintete rajtunk függ, fokozottan kell erre a szempontira figyelemmel lenni. Ha a megértés, a segíteni akarás szellemében, szeretettel és odaadással végezzük munkánkat, akkor meglesz majd az az elégtételünk, hogy hozzájárultunk az új Magyarország felépítéséhez.

Engem nyugodtan követhetnek Önök ezen az úton, mert én mindig a tiszta erkölcs, az igazság ösvényén fogok haladni. Nem fogok kivételeket tenni. S tisztán akarok látni minden kérdésben, azért kérem az előadókat, hogy azokat szepítgetés nélkül tárják elém. Ha nem is tekinthetek hosszú közigazgatási multra vissza, itélőképeségem és józan paraszti eszem eligazított engem az ügyekben. Nem olyan nagy szövevény a közigazgatás. Maga az élet az, amit én eléggé ismerék. Szív, dinamika, jóakarattal kell hozzá. Aki ezt megérti, az még fogja állani a helyét. Isten ádását kérem munkájukra.

Üdvözlés a városházán

A városi tisztviselők a közgyűlési teremben gyűltek össze az új főispán üdvözlésére. Rajnay Károly dr. Gyapay László helyettes polgármester kíséretében jelent meg a teremben s az általános óvációt lecsendesültével a helyettes polgármester emlékedett szavakkal üdvözlötte őt a tisztviselői kar s a város közönsége nevében, majd a következőket mondotta:

Az itt jelenlévő tisztviselők többsége 1940-ben főispán úr kezébe tette le az esküt, tehát nem új ember előttünk. Ismerjük mélyedés szociális érzéstől áthatott gondolkodás módját s a mai kormány irányelveinek megfelelő kerésztény jobb oldali felfogását. Az új magyar életbe való bekapcsolódásukról főispán úr ül-

tette lelkünkbe azt a szellemet, amelyet magukkal vittek a polgári közigazgatásba is. A főispán úr kinevezéséből örömmel ismerjük fel azt a kormányintenciót, hogy a közelet vezetésének ebben a szeltemben kell történnie. A főispán úr személye garancia arra, hogy Nagyvárad városnak a keresztény nemzeti eszme jegyében való átállítása oly módon fog megtörténni, ahogy az a magyarság népi érdekeinek megfelel.

Miután a helyettes polgármester Isten áldását kérte az új főispán munkájára, Rajnay Károly megköszönte a bizalom és szeretetteljes rágaszkodás kifejezését. — Majd a következőket mondotta válaszában:

Mit is jelentett: Vizontlátásra?

Tudom, hogy nem új emberként álllok itt. Amikor 1940 november 25-én bücsüt vettem a város tisztviselői karától, azt mondtam: A vizontlátásra. Nem személy szerinti vizontlátásra gondoltam akkor, mert nem őrök egyéni kultuszt, hanem annak az eszmének az újraéledésére, amelyet itt meghonosítani igyekeztem s amely sokak lelkében termékeny talajra talált. S az Önök irántam megnyilvánult bizalmának tudható be, hogy most mint főispán jelenek meg Önök előtt. Főleg azért vállaltam ezt a feladatot, mert látni akartam, hogyan nő tovább az, amit én vettem el. Itten működésem túl rövid ideig tartott ahhoz, hogy elgondolásaimat kiteljesülni láthattam volna. De az akkori tényezők égtek a vágytól, hogy minél előbb hatalomhoz juthassanak s ezért vétették oly korán végét a katonai közigazgatásnak. Én sajnáltam, hogy nem szolgálhattam tovább Nagyvárad magyar érdekeit.

A továbbiakban megismételte a főispán szokat a gondolatokat, amelyekel a vármegye tisztviselői kara előtt a közigazgatás becsületes, igazságos, méltányos és fészandéku vezetésével kapcsolatban hangzottak. Nem akasztam el intézkedéseket, hanem szívvel-lelkkel való munkálkodást a lakosság érdekében.

— Én párton kívül állok. A jobb oldali eszmét képviselem, de nem pártkeretek között. Megengedem a tisztviselőknek, hogy résztvegyenek politikai pártok cse-

tében, de ne vállaljanak ott vezető szerepet, mert akkor nem lehétnék pártatlanok más pártbeliekkel szemben. S nekünk nem szabad különbséget lenni A és B között.

— Jobboldalra állítottunk át és végleg szakítania kell mindenkinek a baloldali eszmékkel és cselekvésekkel. A közvéleménynek és minden egyének fel kell szabadulni a mételező befolyások alól. Mert én fájdalommal láttam annak idején, milyen fertőben vergődött a mi életünk. Talán sikerül a lelkekből kiurtani a romboló felfogást és sikerült a keresztény nemzeti gondolat jegyében új munkálkodást indítani be. Hogy feladat lesz, de meg kell oldanunk. Ha tőlem várnak példamutatást, én szolgálni fogok azzal. De mindenki meghallhatja a saját énjében azt a hangot, amelyet ezekben a nehéz időkben követni kell.

Aztán különösen a kereskedő és iparos társadalom nagy feladatáról szolt, majd a defétizmus pusztító jelenségei ellen emelté fel a szavát.

— A harctéren küzdő ezredek magasrangú tisztjeitől — mondotta — olyan leveleket kaptam az utóbbi időkben, amelyek teljes megnyugtatósal szolgálhatnak azoknak, akik végszének látják a magyar jövőt. Mi bizunk benne, hogy fiaink megállják odakünn a helyüket. S nekünk nincs más feladatunk, mint a belső front szilárd felépítése. Az erre irányuló törekvésünkre kérem Isten áldását.

Elhúcsuzott dr. Soós István polgármester a város tisztviselői karától

Nagyvárad, május 9. Dr. Soós István polgármester — mint ismeretes — két héttel ezelőtt Szatmáron megbetegedett és azóta nem járt be hivatalába.

A polgármester most hétfőn délelőtt megjelent a városházán és előbb beement hivatalába. Majd délután 2 órára a polgármesteri szalonba hívta össze a város ügyosztályainak, illetőleg hivatalainak vezetőit, akik előtt bejelentette, hogy megromlott egészségi állapotára való tekintettel előbb három hónapi betegszabadságra megy, azután pedig nyugdíjba vonul.

Egyben Soós István dr. megköszönte a jelenlévő hivatali és ügyosztályvezetőknek, valamint közvetve a város egész tisztviselői karának azt a sok áldozatot kívánó munkát, amelyet az ő vezetés-

se alatt a város szepítése és rendezése terén s általában a közigazgatás minden vonalán kifejtettek.

Soós István dr. szavaira Gyapay László dr. polgármesterhelyettes választott és meleg szavakkal köszönte meg a bucsuzó polgármesternek azt a jóindulatú és mindenkor megértő magatartást, amelyet a város tisztviselői karával szemben az elmúlt észtendők alatt tanúsított.

Ezután Soós István dr. elhagyta hivatalát.

A polgármesteri teendőket — további intézkedésig — Gyapay László dr. polgármesterhelyettes látja el, aki egyébként tudvalevően már hosszabb idő óta intézi a város ügyeit.

Az Ipartestület a zsidó átrendezéssel kapcsolatos iparos nehézségek megoldását sürgeti

Nagyvárad, május 9. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület elnöksége érdekes átiratot küldött az országos központhoz. Az átiratban a zsidó rendeletekkel, illetőleg ennek tartalmával foglalkozik s többek között a következő fontos eseményeket említi meg az Ipartestület. Egy fakereskedő negyven konyhaberendezést rendelt meg egy zsidó asztalonál és vagonféltelben bocsátotta rendelkezésre a faanyagot, de ugyanakkor nem szolgálta ki a kisiparost, akit azzal utasított el, hogy négyezer anyag. Egy másik fakereskedő húsz hálószoza építésére adott megbízást szintén zsidó asztalossal, aki állítólag még 30 konyhaberendezést is készített. A kisiparos itt sem igen jutott pár száz deszkához, ha csak 60—100%-kal túl nem fizette a maximális árakat.

A esatolt bejelentésekből kitűnik, hogy zsidó kereskedők árakat rendeltek, de azokat a zsidó rendelet következtében megváltozott helyzetbe való tekintettel nem vették át, ami nem csak azal a kárral jár, hogy az iparos elkészített munkáját bizonytalan ideig nem tudta értékesíteni, de az árú értékének nagymérvű esökkenésétől is kell tartani.

Kétségtelen, hogy mikor az árut nem lehet értékesíteni, a hitel megvonása — mert erre is volt már példa! — az egyes iparosokra a bukást vagy nagy vagyoni romlást zudíthatja. Nagyváradon, ahol a lakosság 30 százaléka zsidó, különösen súlyos problémák mérülnek fel, bár a nagy vagyoni zsidók kiesése nem jelent számottevő zavart. A zsidók kiesését a gazdasági életből egyébként közmunkákkal lehetne ellensúlyozni.

Ez nemcsak a kézműves kisiparosok érdeke, hanem munkásérdek is, mert az április 1-től április 30-ig terjedő időben feljegyzett munkás kiesés bejelentés igen mozgalmassá vált és ennek tanúsága szerint a 30 nap alatt a kijelentett munkások száma 1674, akik kizárólag kisiparos műhelyekből távoztak. A bejelentések száma pedig 1292, tehát 291-el kevesebb, mint a kilépők száma.

Kéri az Ipartestület az Országos Központi Vezetőséget, hogy tegyen illetékes helyen lépéseket a helyzet

orvoslására, amely kiterjedjen a következő iparos problémák megoldására.

1. Mi történjék a zsidók által megrendelt, de át nem vett árakkal?

2. Zsidóknak, akár kereskedőknek, akár magán személyeknek szállított, de részben vagy egészben ki nem fizetett tartozások mikénti kiegyenlítése?

3. Azoknak a kézműves iparosoknak, akik bankhitel megvonás miatt kénytelenek lesznek üzemüket teljesen leállítani, valami módot találjanak a hitel ellátásuk biztosítására.

4. A munka folytonosságának biztosítása érdekében sürgős közmunkák elrendelését kérjük.

Ezekhez anyagok kiutalását, továbbá a teheráruforgalom korlátozásának olyan mérvű enyhítését, hogy az iparosok készítményeiket vasuton szállíthassák.

A kérések annál inkább teljesíthetők, mivel a minisztertanács a munka folytonossága érdekében már határozatot is hozott.

Gonosz tévedés, hogy a Szovjet Unió visszavonul háború után az európai ügyektől

Bern. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Exchange londoni jelentése szerint a Yorkshire Post „Mit gondol a Kémi Lengyelország jövőjéről?” cím alatt közli moszkvai tudósítójának jelentését. Minden lengyel kormányt, amely el akarja érni a szovjet barátságát, bele kell majd nyugodni abba, hogy „határkiigazításokat hajtanak végre az ellenség rovására, de nem a Szovjetunió és szovjetégésai számára”. Ak tudja, hogy milyen rokonszenvvel viseltetik a szovjet kormány Berling „háborúk” és Vasilevszka asszony iránt, az nem kétkelhetik abban, hogy a lengyel „hazafiak” egyesülete nagy szerepet játszik majd Lengyelország jövőjében. Gonosz tévedés lesz az ébredés mindazoknak, akik a Szovjetunióban tisztán ázsiai hatalmat látnak és azt hiszik, hogy a háború után visszavonul az európai ügyektől.

Kizárólag a Krim-félszigetre korlátozódik az egész harci-tevékenység a keleti arcvonalon

A Prut mellett lezárult az április 26-án megindult áttörési csata, mely a bolsevisták számára nem járt eredménnyel. Indiában és Kinában egyaránt jól halad a japán előnyomulás

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Német Távirati Iroda katonai tudósítója írja: A hét kezdetén az európai hadihelyzetet két tény jellemzi éspedig:

1. A Szovjet a Prut és a Moldva közötti nagy támadóvállalkozásai és a Dnyeszter alsó szakaszán folytatott élénk harci-tevékenysége után a keleti arcvonalon az aktivitás ismét el-lanyhult.

2. Az amerikai bombázó kötelékeknek most a nappali támadásokban is szükségük van az alacsony felhőzet védelmére, holott hetekkel ezelőtt még azt hitték, hogy Európa nyugati és középső részei fölött támadásait napközben kizáróan jó látási viszonyok mellett hajtották végre.

A német főváros katonai körében úgy látják, hogy a keleti arcvonalon a harci-tevékenység időnkinti ritka esése a várakozás szakaszában. Lényegében azokra a rendkívül súlyos veszteségekre vezethető vissza, amelyeket a szovjet mindenütt szenvedett, amikor összefogott erőkkel keskeny arcvonalszakaszon áttörést remélt. A német siker, amely épaunvira román, mint magyar elhárító siker is, kétségtelenül részben a páncélosok elleni új harcászatra vezethető vissza. A szovjet páncélosok szétverésében meglepően nagy részük van az e célra szolgáló különleges német fegyverekre, különösképpen az újmintájú csatarepülőgépeknek, amelyeknek újfajta lövegeik vannak a páncélosok elleni harca.

Német és magyar csapatok a Kárpátok előterében megjavították állásaikat

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: Az egész keleti harctéren a harci cselekmények kizárólag a Krim-félszigetre korlátozódtak, ahol a bolsevisták nagy támadást intéztek Szebasztopol külső körzetének északi és déli része ellen. Heves légi harcokban a német és román vadászok, valamint a legelhárító tüzérség 130 szovjet repülőgépet lőtt le. Míg a számbeli nagy fölényben lévő bolsevistáknak a déli részen sikerült néhány kisebb helyi betörést elérniük, az északi szakaszon a német és román csapatok újból súlyos veszteséget vertek vissza a szovjet csapatokat. Az éjszaka folyamán azután a védekező csapatok rövidebb állásba jutottak vissza. A Szerettől keletre német páncélos és gyalogos erők elfoglaltak egy szívósan védelmezett magaslati állást, 15 szovjet harckocsit és 41 löveget semmisítették meg. Német és magyar erők a Kárpátok előterében végrehajtott támadó vállalkozással megjavították állásaikat.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Irodával közlik, a Krim-félszigeten a német csatarepülőök és vadászok május 8-án ismét jó sikert értek el. Az eddigi jelentések szerint 29 szovjet gépet pusztítottak el. A csatarepülőök sok páncélosot és sok földönlevő repülőgépet sem-

misítették meg.

Jassitól északnyugatra május 8-án erős német repülőkötelékek állandóan támogatják a hadsereget nehéz harcokban.

Plaskauban a német repülőök eltaláltak egy szovjet anyagraktárt. E harciterületről további 5 szovjet gép lelovását jelentik.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTL.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség Szebasztopol előtt heves tüzérségi tűz támogatásával tegnap is nagy erőkkel támadott. Míg a déli szakaszon — elkeseredett harcok után — egyik helyen sikerült betörnie, csapataink az északi szakaszon visszavertek minden ellenséges támadást. A vadász- és csatarepülőkötelékek és a légvédelmi tüzérség az ellenség csata- és harcirepülőgéptámadásainak elhárítása alkalmával 130 szovjet gépet semmisített meg. Lambert hadnagy a légi harcokban egymaga 9 ellenséges gépet lőtt le. A 9. légi hadosztály Pricker altábornagy vezetése alatt ismétlenül különösen kitüntette magát. A hadosztály tegnap az 1400-ik gép lelovását jelentette. Páncélgránátos csapataink a román Szeretnél elfoglaltak egy uralkodó magaslati terepet és e közben sok foglyot ejtettek; 15 szovjet harckocsit és 41 löveget megsemmisítettek. A Prut mellett lezárult az április 26-án megindult áttörési csata. A bolsevisták számára az áttörési kísérlet meghiúsult a német és román csapatok szívós és elkeseredett védekezésén. A földi csapatokat a német és román légi fegyvernem kötelékei mintaszerű fegyverbarátsággal példásan támogatták. Az ellenség a csatában 384 páncélosot, 93 löveget és 100 repülőgépet veszített. A harcokban különösen kitüntette magát a Gross-Deutschland páncélgránátos hadosztály.

A nettunói hídfőállásban az ellenség helyi előretöréseket intézett, de azokat visszavertük. Messzehordó tüzérségünk erősen tűz alatt tartotta az ellenség üzemanyag- és lőszerraktárait.

Brit és északamerikai bombázó gépek tegnap és az elmúlt éjjel terrortámadást intéztek Bukarest ellen. Épületekben károkat és a lakosság körében veszteségeket okoztak. Német és román repülőök és a légvédelem lelőtt 14 ellenséges repülőgépet.

Sok északamerikai bombázó a zárt felhőzet védelme alatt terrortámadást intézett a birodalmi főváros és Nyugat-Németország több helysége ellen. Főként Berlinben keletkeztek károk lakóházakban és kulturális építményekben, valamint emberéletben. Egyes gépek tegnap bombákat dobtak Köln és Düsseldorf városokra. A birodalom, valamint megszállott nyugati területek elleni légitámadások során 26 ellenséges gépet lőttünk le, ezek közül 16 négymotoros bombázó volt.

Rommel tábornok minden napot kihasznál az Atlanti Fal további tökéletesítésére

Berlin. (MTL.) Romel vezértábornagy legutóbbi szemléje az atlanti erődítés területén — jelenti a Német Távirati Iroda haditudósítója — különösen a déli sík vidéken folyt. Az ellenséges támadás órájáig minden napot kihasznál az erődítés tökéletesítésére. Nincsen olyan aknamező vagy zár, amelynek helyén a záróreteszeket ne lehetne még jobban sűríteni vagy célszerűbben elhelyezni.

A szemle után a vezértábornagy kijelentette, hogy az Atlanti fal olyan, hogy a támadók minden partraszállási kísérlete ránkérvé véres kalanddá válik. Utalt még a német katona vitézségére, amely az ellenség csatarahamában sem török meg, hanem még erősebb lesz, mert a német katona a birodalomba vetett hittel harcol. Az öszecsapás a német parti arcvonalon, az ellenség számára borzalmas lesz.

Berlin felett ismét súlyos veszteségeket szenvedtek az amerikai repülőök

Berlinből jelentik: (MTI) Amerikai bombázók hétfőn délelőtt a zárt felhőtakaró mögül támadást intéztek a birodalmi ellen. A német légvédelmi erők, bár a rossz idő akadályt gördített eléjük, e berepülés alkalmával is nagy köteléket arattak. Vadászok erős köteléket szálltak fel az amerikaiak leküzdésére. A birodalmi terület fölül való berepüléstől kezdve egészen a célig, majd a visszare-

püléskor is állandóan támadták őket. Az eddigi nem teljes jelentések szerint heves légi harcokban 76 darab angol-szász gépet lőttek le, nagyrészt négymotoros bombázót.

Madrid. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Informaciones azt írja, hogy az európai városok és helységek ellen irányuló angol-szász légitámadások nem jelentik a szö-

vetésesek sikerét, megkevesé az oly gyakran bejelentett, de még mindig meg nem kezdett invázió igazi bevezetését. A lap közli, hogy az angol-szász légi fegyvernem április vesztesége 11.670 repülő, 5050 repülőgép-motor és 550 millió munkaóra. A veszteségek egyáltalában nincsenek arányban az okozott károkkal.

Eiérték a japánok Inphal délkeleti kapuját

Tokio. (MTL.) A NTL jelenti: Kohimától északra és északnyugatra eső területeken a japán és indiai csapatok szilárdan birtokukban tartják az elért tényereséget. Az Inphal délkeleti kapuja. Pale ellen fokozódott a japán támadás hevessége. A japán kötelékek nagyrészt már május 1-én benyomultak a külső kerületekbe.

Sanghai. (MTL.) A NTL jelenti: Rendkívül jól felfegyverzett japán kötelékek páncélosok és repülőök támogatásával hihetetlen gyorsasággal törték előre a hadászilag fontos Loyang külvárosáig. A város ellen három irányból összpontosított támadást intéztek, miatt más japán alakulatok Loyangtól északra átkeltek a Sárga folyón.

A holland nép számára nem jelentene felszabadulást az angol-szász előzönlés

Hága. (MTL.) A NTL jelenti: Mussert, a holland nemzetközi szocialista párt vezetője, német uságrók előtt a beözönlés kérdéséről szölvá kijelentette, hogy a hollandok hangsúlyozták, igen nagy hatást a délolaszországi, elsősorban pedig a nettunói tanulmány. Míg a bolsevista hadsereg közelése csak kis mértékben aggasztja a hollandusokat, a délolaszországi feladatok alapján felismerték azt a tényt, hogyha az angolok és amerikaiak Hollandia földjén megvetik lábukat, az nem a „szabadulást” jelenti, hanem a holland nép lét-alap megsemmisülését. Éppen ezért érthető, hogy a holland lakosság nyugodtan fogadta egyes területek elárasztását és a hollandok maguk is így nyilatkoznak: „inkább az elárasztást, mint az előzönlést.”

Mussert nyilatkozata további során kidomborította Hollandiának az egész Európával való szoros együttműködését és az európai öszecsapás mellett tett hitét.

Palesztina kiűritésére irányuló angol javaslat arabból visszavonását kívánják az arabok

Genf. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a Manchester Guardian jelenti, a palesztinai arab párt táviratban válaszolt a brit munkáspártnak arra a tervezetere, amelyet a munkáspárt végrehajtóbizottsága fogadott el, a szövetségesek győzelme e téren. A távirat szerint az arabok mélyes sajnálattal és nagy felháborúval vetik tudomásul az angol munkáspártnak azt a felhívását, hogy az arabok ültessék ki önként Palesztinát a zsidók számára. Az ilyen javaslatot mutatják a munkáspárt teljes tájékozatlanságát. Ez a javaslat az egész arab és muzulmán világ érdekeit veszélyezteti. A palesztinai arabok a legerélyesebben tiltakoznak a javaslat ellen, melynek egyben visszavonását követelik.

Tovább folyik az amerikai mesterkedés svéd golyóscsapágy-szállítások körül

Az ügyben amerikai különküldött érkezett Stockholmba

Stockholm. (MTI.): Staton Griffith amerikai különküldött az amerikai kereskedelmi hivatal vezetőinek kíséretében hétfőn Stockholmba érkezett. Utazásának célja a golyóscsapágy-szállítások érdekében megbeszélést folytatni a svéd kormánnyal.

Lisszabon. (MTI.): Harris, az angol hírszolgálat stockholmi különtudósítója jelenti: A Stenton Griffith stockholmi utazását bejelentő közlemény élénk hatást idézett elő a svéd sajtóban és a közvéleményben, ahol egyre növekszik az elégedetlenség az Egyesült Államokkal szemben. Azok a Washingtonból származó értesülések, amelyek szerint Griffith magával viszi azt az okiratot, amely „leszögezi, hogy mi történik a fekete listára került kereskedelmi cégekkel”, komoly gyanakvást keltett a stockholmi kereskedelmi körökben. Svéd részről attól tartanak, hogy a Svédországra gyakorolt amerikai nyomás mögött az a törekvés áll, hogy valamilyen módon olyan helyzetet teremtsenek, hogy lehetővé tegyék az amerikai kereskedelmi csoport megteremtését. Ez aztán kezébe vehetné a philadelphiai nagy golyóscsapágy-gyár vezetését. Mint ismeretes, a philadelphiai gyár a svéd vállalat fiókja.

Amerikai katolikus körökben megütközést keltett Orlemanski alya moszkvai útja

Stockholm. (MTI.) Orlemanski, az Amerikában lakó lengyel papnak moszkvai látogatása az Északamerikai Egyesült Államok katolikus köreiben megütközést keltett. Mint a Bulla iroda jelenti Monsignore Bojanovski, Amerika egyik vezető katolikus személyisége kijelentette, hogy Orlemanski látogatása megerősíti azokat az értekezéseket, amelyek szerint Lengyelországot már Teheránban áldozatul dobták Oroszországnak. Lengyelországot — mint kölcsön és bérleti árut — kiszolgáltatták a Szovjetnek. Ha az egész Lengyelország Oroszországnak jut, azzal előkészítik az utat arra, hogy az egész Európa felett az oroszok uralkodjanak. Lengyelország a próba köve az Atlanti Okmányoknak. Ha ez a próba nem sikerül, az európai kis nemzeteknek — mintegy 300 millió embernek — az lesz a benyomása, hogy meghozták fölöttük is az ítéletet.

Angol elégedetlenség Moszkvának a szövetségesekkel szembeni magatartásával

Genfből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Londonból jelentik: Kívánatos lenne, írja a Tablet című angol hetilap, hogy a brit és amerikai kormány egyszer nyíltan jelentse ki Stalinnak, jó lenne, ha abbahagyná a többi szövetséges kormány elleni propagandatevékenységet és sajtóusztást. Ez annál jogosultabb kívánság, mert Anglia szövetsége ezekkel a kormányokkal sokkal régebbiek, mint a Szovjettel való szövetsége. Stalin és segítőitársai az ilyen hírveréssel rossz szolgálatot tesznek a szövetségesek ügyének.

Ebből ugyanis arra lehet következtetni, hogy a szövetségeseknek még egészen nagyvonalakban sincsenek közös háborúutáni terveik és a Szovjet demokratikus szolamái mögött katonai uralom és az

érdekelt országok számára Vanda Vaszilevszka-féle kormányok rejtőznek, amelyek nem az illető nemzet javát szolgálják, hanem céljuk csak az, hogy alárendeljék őket a Szovjetnek.

Osuski, volt csehszlovák követ támadása Benes ellen

Prága. (MTI.) A védnökségi lapok első helyen foglalkoznak Osuski, volt csehszlovák követ könyvével, amelyben a szlovák származású diplomata éles támadást intéz Benes ellen. Többek között azt állítja, hogy önkényesen nevezte magát a csehszlovák köztársaság elnökének, mert annak idején erről a méltóságról önszántából mondott le.

Berlin (MTI.) Illetékes német helyről közlik: A brit hírszolgálat hétfőn megerősítette a hírt, hogy a cseh menekült kormány és a Szovjet-Unió Londonban

megállapodást írtak alá a rendszabályokról, melyeket a Szovjet csapatoknak a volt csehszlovák területre történő esetleges bevonulásakor fognak meghozni. Arról van szó, hogy minden teljhatalmat a bolsevista csapatok főparancsnokára ruháznak át.

Ezzel újra kifejezésre jut Benesnek és társainak a bolsevizmus uttörői és szállásainálói munkája, amellyel most az egykori Csehszlovákiát is repülőgépanyahajóul hagynák felhasználni Európa ellen.

„A munka és kötelességteljesítés főispánja kívánok lenni“

— mondotta székfoglaló beszédében Kecskemét új szerkesztő-főispánja

Kecskemét. (MTI.): A város törvényhatósági bizottsága hétfőn délután rendkívüli közgyűlés keretében iktatta be hivatalába a város új főispánját, dr. Horváth Ödön, a Kecskeméti Közlöny volt főszerkesztőjét, aki elsőnek került a szerkesztői asztal mellől a főispáni méltóságba.

A közgyűlésen megjelent Szász Lajos iparügyi miniszter, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár, a sajtókamara elnöke, Heffler István miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtópolitikai osztályának vezetője, Gáspár Jenő, a sajtókamara igazgatófőtitkára, dr. Daniel Aron, a sajtókamara főügyésze és Kólya Sándor dr., az országos magyar sajtókamara igazgatója.

Liszka Béla polgármester üdvözlő

szavai után az új főispán elmondta az esküt, majd elmondta székfoglaló beszédét. Rámutatott arra, hogy ma mindent hátrébe kell szorítani a legfontosabb cél: a háborús erőki-fejtés maximális aláátamasztása a legelső teendő. Mint főispán a napi politika felett kíván állni, mert szorint a régi értelemben vett napi politikát a kormány nem ismeri. A munka és a kötelességteljesítés főispánja kívánok lenni — mondotta, — harcolni akarok a lelkiességért, mindenki tisztességes megélhetéséért, hogy mindenki a végzett munka után, kötelességteljesítésének mértéke alapján kapjon rangot ebben a városban, ahol már évszázadok óta a munka volt mindig az igazi valuta.

A városi orvosi szolgálat elrendezése

Lapunk tegnapi számában jeleztük, hogy helyszűke miatt mai számunkban közöljük a városi orvosi szolgálatnak a polgármester által történt elrendezését. A polgármester az érdekelt egészségügyi szervekkel egyetértésben a következőkben állapította meg az orvosi beosztásokat:

Az Országos Társadalombiztosító Intézet nagyváradi orvosi ellátását a következőkben állapították meg:

Főorvos helyettes: dr. Cserny Andorné.

a) Szakorvosok: Fogszakorvos: dr. Balogh József. Nőgyógyász: dr. Fekete Károly. Bőr- és nemibeteg szakorvos: dr. Baranyai Lajos.

Orr, torok, gége, fül szakorvos: dr. Erczmann Lajos.

Gyermekorvosi, belgyógyász szakorvosi, sebész szakorvosi, röntgen

szakorvosi teendőket ellátja az Állami Kórház orvosi kara az OTI rendelési helyiségeiben, továbbá az ide is beosztott dr. Boris Alfréd munkaszolgálatos.

Szem szakorvos: dr. Balogh József. Ezen szakorvosok az OTI központi szakrendeléseit fogják ellátni.

b) **Körzeti kezelő orvosok:** dr. Kállay Magda, dr. Götz Sándor, dr. Rosner Herman (munkaszolgálatos) dr. Barna László, dr. Herbst Géza.

A körzeti kezelő orvosi munkálatok területi és időbeli beosztását az OOTI szabja meg és hirdeti ki.

4. **Az OTBA orvosi szolgálat elrendelése.**

Főorvos helyettes: dr. Deák István.

a) Szakorvosok a következők: Nőgyógyász dr. Fekete Károly, gyermek szakorvos dr. Penkert Mihály, szem

szakorvos dr. Schmidt Jenő, sebész szakorvos dr. Csete Emil, röntgen szakorvos dr. Rentz Antal, laboratórium dr. Beöthy Kourád, bőr és nemi szakorvos dr. Baranyai Lajos, belgyógyász szakorvosi munkálatokat az Állami Kórház kijelölt szakorvosai végzik.

b) **OTBA körzeti kezelő orvosok:** dr. Deák István, dr. Várady Sándor, dr. Török Andor, dr. Domokos Sándor.

Ezen orvosi ellátás időbeli és területi elosztását az OTBA főorvos jelöli meg, illetve hirdeti ki.

5. **Postabetegségélyző:** Főorvos helyettes: dr. Götz Sándor.

a) **Szakorvosi ellátás:** Nőgyógyász dr. Fekete Károly, röntgen szakorvos dr. Rentz Antal, bőr- és nemibetegségek szakorvosa dr. Baranyai Lajos, orr, torok, gége, fül szakorvos dr. Erczmann Lajos.

Szemész szakorvosi, tüdőszakorvosi, belgyógyász szakorvosi ellátást az Állami Kórház orvosi kara adja a kórház igazgató főorvosának rendelkezése szerint.

b) **Körzeti Posta betegsegélyző orvosi szolgálat:** dr. Götz Sándor, dr. Rosner Herman, dr. Barna László, dr. Sebestyén Arthur.

Az orvosi ellátás időbeli és területi beosztását a posta betegsegélyző vezetősége rendeli el, illetve hirdeti ki.

6. **MÁV betegbiztosító intézet.** Ellenőrző dr. Veres Andor.

a) **Szakorvosi ellátás:** belgyógyász dr. Szauter Béla, gyermekszakorvos dr. Gagyi József, Nőgyógyász szakorvos dr. Fekete Károly, fogász szakorvosok dr. Kiss Zoltán és dr. Balogh József, röntgen szakorvos dr. Rentz Antal, szemész szakorvos dr. Schmidt Jenő, Orr, torok, gége, fül szakorvosi, tüdőszakorvosi ellátást az Állami Kórház orvosi kara adja a főorvos kijelölése iránt.

b) **Körzeti orvosi ellátás:** dr. Veres Andor, dr. Török Andor, dr. Fekete Károly, dr. Szőke Ferenc, dr. Götz Sándor.

Az orvosi ellátás területi és időbeli beosztását a MÁV betegbiztosító intézet főorvosa rendeli el és hirdeti ki.

7. **Az Állami Tüdőbeteg gondozó Intézet orvosi ellátása.**

Vezető orvos dr. Roskopf Béla.

Alorvos dr. Hajnal Tibor kirendelt munkaszolgálatos orvos és fél munkakerővel dr. Szűcs Sándor, a Tüdőszanatóriumba kirendelt munkaszolgálatos orvos.

8. **Az Állami nemibeteg gondozó Intézet orvosi ellátása.**

Vezető orvos dr. Baranyai Lajos.

Alorvos dr. Veres Andor és dr. Tekulics Jenő.

Kórházak.

9. **M. kir. Állami Kórház:** Beosztása a régi marad, pótlást nem igényel. Ennek orvosi karát ezért nem közlöm.

10. **Szent József magánkórház:** Főorvos helyettes dr. Szőke Ferenc. Alorvos dr. Strausz László.

11. **Irgalmasrend kórháza.** Vezető főorvos dr. Szőke Ferenc. Alorvos megbízott dr. Aufricht Ede.

12. **M. kir. állami gyermekmenhely.** Igazgató főorvos dr. Gagyi József. Alorvosok dr. Leitersdorf Jenő, dr. Gara Margit, a belügyminisztertől kirendelt munkaszolgálatos orvosok.

Vitéz Imrédy Béla nyilatkozata a cselekvés politikájáról

Tegnap számunkban már röviden a Távirati Iroda jelentése alapján megemlékeztünk Imrédy nyilatkozatáról, melyet az *Esti Újság* munkatársának tett. Most alkalmunk van bővebb részleteket is közölni. A tegnapi cikkünkhez kiegészítésképpen csatoljuk a következőket:

— A nagyotégerés politikai szektájának — mondotta Imrédy Béla. — természetesen semmi nem elég, de a józan magyar népet az eredmények mindegy nagyhangú ígéreténél jobban meg tudják győzni. Eredmények pedig tagadhatatlanul vannak. Ezeket az eredményeket ki kell szélesíteni és épp ezért meg kell teremteni a feltételeit annak, hogy a kormány még erősebben, még gyorsabban, még eredményesebben tudjon dolgozni és egyre jobban át tudja helyezni tevékenységét az alkotás, a felépítés terére. Politikai barátaimmal együtt minden törekvésünk odairányul, hogy ezek a feltételek a legsürgősebben megvalósuljanak és ezzel végleg elejét vegyük annak a balhiedelemnek, mint-ha valami átmeneti kísérletezésről vagy szűkegmegoldásról volna szó, ami után visszakanyarodunk az egyedül üdvözítő „konszolidációs” — értés: csákyás-irányra, vagy pedig átösiszünk a leg-radikálisabb és „legnemzetiszocialistább” megoldásra. Az irány, amelyben a márciusi megrázkódtatás után indulunk, helyes, de az irányzatnak meg kell izmosodnia, ki kell teljesednie. Így a leas — minden ellenkező műpropaganda ellenére!

Támadások tüzeiben

— Érdekes, hogy az ellenkezők és kritizálók mindkét oldalon ugyanazokkal az érvekkel dolgoznak. Az egyik ilyen érv: a mai irányzatnak nincs programja. Megnyugtatom a kételkedőket: mihielyt az alkotó kormányzati munka említett feltételei valóra válnak, azonnal megindul a megszabott irányelveknek a gyakorlati megvalósítása, amely nyomtatásban immár közel négy éve olvasható pártunk beköszöntő programjában. Más ilyen programot a magyar nép nem olvashatott, csak hallhatott ígéreteket, hogy „minden a legutolsó részletig remekül ki van dolgozva...” Ennek az ígéretnek a józan magyar nép körülbelül annyi értékét tulajdonít, mint az időről-időre beharangozott hatalomátvételi terminusoknak. Azoknak hasonló kifogásaira pedig, akik március előtt irányíthatták a magyar közéletet, emlékeztetném idézem saját szavaiikat, hogy „manapság nem kell program”, amivel bevallották, hogy nincs is tulajdonképpen programjuk...

— A másik ellenvetés, hogy az új irányzatnak nincs személyi „garnitúrája”. Nem is lehet, mondják a régi világ emberei, mert hiszen Magyarországon — sajnos — csak „egy garnitúra” van... Erre a mi feleletünk csak az lehet, hogy máris elég sok új nevet olvashatunk és ez csak nagyon kis része annak a gárdának, amelyre az új világ támaszkodhatik. De mindjárt hozzá kell tennem, hogy igenis, a régi rendszernek is voltak kitűnő, jószándékú, becsületes és hozzáértő emberei, lelkiismeretlen, eőt ostoba volna tehát az új rendszer, amely ezeket a jó magyar embereket ne igyekeznék a maga számára megnyerni és munkatársává tenni.

— Ami pedig bizonyos oldalról azt a propagandisztikusan elszórt sejtetést illeti, hogy az utolsó faluceka bírói

tisztségéig mindenhova megvan az új emberünk, erre csak nyugodtan azt felelhetjük, hogy a viszonyokkal elégedetlen embert, aki hajlandó vállalni egy falusi bírói vagy főszolgabírói, főispáni, vagy pláne államtitkár és miniszteri széket, ilyen nem egyet, hanem tucatnyit lehetne találni minden posztra! Sokkal nagyobb hitele lenne azonban ennek az ígéretnek, ha legalább néhány izelítőt kaptunk volna a lefolyt ellenzéki harc során az eddigelő rejtvé maradt új értékekből...

Messzemenő lojalitás a jobboldali tényezőkkel szemben

— Pártunk az elmúlt hetekben természetesen fegyelmelzeten ragaszkodott a lojalitás iratlan szabályaihoz. Szinte azt mondhatnám, lábhoz tett fegyverrel vártuk az események kifejlődését, jól tudván azt, hogy minden tárgyalás légkörét megromthatják a pártok élénkebb aktivitásából természetesen legelőálló surlódások. Ma ez a magunkra kényszerített szünet, a tárgyalások megszakadásával, véget ért. Azokban a keretekben, amelyeket a fennálló kormányrendeletek lehetővé tesznek, szervezőmunkánk ország-szerte ismét teljes lendülettel megindul.

— Az egész pártmunkánkat eszentul

is jellemezni fogja a messzemenő lojalitás mindazokkal a jószándékú jobboldali tényezőkkel szemben, akik a nehéz idők követelményeit épp úgy átérték, mint mi. Azt akarom, hogy a párt munkája ne harcot váltsen ki másokkal szemben, hanem hogy építőmunka legyen, előredolgozás annak a nemzet-szervezetnek a megalkotása felé, amelyről felelős posztot betöltő miniszterbajtársaink e lap hasábjain is beszéltek. Meg akarjuk mutatni, hogy a pártmunkának az eredménye nem kell, hogy széthúzás legyen, hanem hogy ezúton is lehet azokat az egyesítő gondolatokat ápolni, amelyek valóban össze tudják fogni a magyarságot életbevágó nemzeti érdekeink megvédésére és az ehhez szükséges hatalmas erőfeszítésre.

— Mi nem akarunk sem a kákán eszmét keresők, a mindenáron elégedetlenkedők és a mindennél többet ígérők útján járni, de az alázatoskodók, a fejbőlöntő jánosok és a minden hatalmat kiszolgálók útján sem! Minden posztól és handabandázástól menten a magyar önérték és az egyszerű, józan ész útján fogunk haladni. Hiszünk nemzetünk történelmi hivatásában, hiszünk a nacionalista és szocialista szellemben megújuló Európában, hiszünk irányzatunk egyedül való helyességében és önmagunkban, hogy becsületesen és eredményesen tudjuk szolgálni hazánkat.

HIREK A TÖRVÉNYSZÉKRŐL

ELNAPOLTAK A NAGYSZALONTAI KÖZÉLELMEZÉSI HIVATAL EGYIK ALKALMAZOTTJA BÜNYGYÉNEK FÓTARGYALÁSÁT — KÉTSZÁZÖTVEN CUKORJEGYET REJTETT EL A FIÓKJÁBA A HAJDUVÁROS SIKKASZTÓ ALKALMAZOTTJA

Nagyvárad, május 9. A nagyszalontai közlelmelési hivatal ma délelőtt újabb képviselőjét küldötte a helyi törvényszék vádlottak padjára: Tirla Dánielné tisztviselő személyében. Igen érdekes, hogy a kis hajduváros majdnem minden negyedében megéri, hogy ellátását biztosító közlelmelési hivatalnak személyzete közül egyik, vagy másik felelőtlenségében olyan büncselekményt kövessen el, amiért meghurcolja az egyébként becsületes kezre bízott hivatal hírnevét. Olvasóink még bizonyára emlékeznek a nagyszalontai közlelmelési hivatal egyes tisztviselői ellen indított eljárás részleteire és most újabb részletekre derül világosság.

Tirla Dánielné nagyszalontai lakos a közlelmelési hivatalban teljesített szolgálatot. Itt a szolgálati beosztás szerint a kijelentett személyektől át kellett vennie a beszolgáltatott jegyeket, a bejelentkezőknek pedig neki kellett kiadnia a szükséges élelmiszerjegyeket. Ilyenformán nyilvánvaló, hogy Tirla-né felelősségteljes munka volt bízva és ő a hivatalvezető bizalmával visszaélt, amennyiben 1943. december 31-én, amikor a szalontai háztartások számára borították az élelmiszerjegyeket, 250 darab cukorjegyet asztalába elrejtett azzal a céllal, hogy azt „feketén” kiártsa jöppénzért.

A nagyváradai törvényszék tanukat hallgatott ki ma délelőtt, többek között a hivatal vezetőjét is, akik mindannyian igazolták és esküvel erősítették

a vád terhelt adatait. A terhelt tanvallomások után azonban még homályos maradt az ügy egyik igen fontos részlete, amelyre csupán egy kiskoru tanu tudott némi bizonyítékot szolgáltatni. Ugyanakkor a kiskoru tanu megnevezett egy még meg nem idézett tisztviselőt, aki az illető részletre pontos felvilágosítással szolgálhat.

A kir. ügyész indítványára a bíróság elrendelte a hivatkozott tisztviselő tanukénti megidézését és a főtárgyalást ezért június 13-ra elnapolta.

SZÁZPENGÓT AJANLOTT FEL A JÁRÁSBÍRÓNAK, HOGY NYERT ÜGYE LEGYEN

Nagyvárad, május 9. Tóth Dezső berettyóújfalusi kőműves munkát vállalt a helyi káptalannál. A fizetés körül aztán nézeteltérés támadt közte és a káptalan között, amely hosszú, majdnem három évig húzódo perben nyert kibontakozást. A pereskedés utolsó szakasza a berettyóújfalusi járásbíró előtt folyt le, ahol Tóth Dezső tárgyalási szünetekben a járásbírósi épület lépcsőházában azt az ajánlatot tette dr. Fernbach Dezső kir. járásbírónak, hogy „ha ügye kedvező elintézését nyer, 100 pengőt fog neki fizetni”. A járásbíró viszatérően a tárgyalóterembe, indignálódva mondotta el Tóth eljárását és felszólította, hogy tanuk előtt ismételje meg. Tóth büszkén elismételte, mire a járásbíró jelentést tett az esetről az ügyészségnek. A kir. ügyészség aztán hivatali megvesztegetés büntetése címén vádat emelt Tóth ellen.

A ma délelőtti tárgyaláson Tóth azzal védekezett, hogy ő úgy gondolta, hogy a 100 pengőt ne a járásbíró tegye el, hanem juttassák el a Vöröskereszthez.

Miután ez a védekezés nem bizonyult be, a bíróság megállapította bűnöségét és tiltott ajándékozás címén kéthónapi fogházra ítélte és kötelezte az összes bűnügyi költségek megtérítésére. Tóth azonban nem az az ember, aki megél per nélkül is, azért mindjárt fellebbezett. A kir. ügyész szintén fellebbezést jelentett be az eltérő minősítés miatt, így az ítélet nem jogerős.

ARADI LAKOS A NAGYVÁRADAI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT

Nagyvárad, május 9. Urs Péterné volt alkéri lakos 1942 mápusában tiltott módon átlépte a román-magyar határt és Aradra távozott. Közben aradi illetőségűvé vált és most utlével hazajött apját meglátogatni, aki Alkérben lakik ma is. A határon — miután köröz levelet bocsátottak ki ellene szökésekor — feltartóztatták és bekísérték az ügyészségi fogházba. Ma délelőtt tárgyalta a törvényszék az ügyet és a tiltott határátlépő nő jogerősen 300 P pénzbüntetésre ítélt, amelyből az előleges letartóztatásban eltöltött két nappal 20 pengőt kifizetettnek nyilvánított. Ugyanakkor intézkedtek szabadonbocsátására, hogy utlévelvel mielőbb visszatérhessen lakóhelyére, Aradra.

Továbbra is érkeznek hamis okmányokkal Nagyváradra zsidónők

Nagyvárad, május 9. A gettó elől menekülő zsidók továbbra is állandó munkát adnak a rendőrségnek. Tegnap a debreceni csendőrnemzők igazoltatták Weisz Klára Budapesten lakó zsidó leányt, aki hamis okmányokkal érkezett Nagyváradra és Budapestre a gettó elől menekült. Utközben a sárga csillagot lefejtette ruhájáról, majd hamis okmányai segítségével Nagyváradon akart letelepedni. Miután kétségtelenül hibonyosodott, hogy a hatóságokat félre akarta vezetni, őrizetbevétele után a nagyváradai rendőrség büntetőbírósa 90 napi elzárásra büntette és elkozbotta a nála talált 350 pengő készpénzt.

Hasonló ügyből kifolyólag vette őrizetbe a nagyváradai rendőrség Pinkaszovics Margit Besztercéről szökött zsidóleányt, aki ugyancsak hamis okmányok segítségével akart Nagyváradon tartózkodni. A rendőri büntetőbírósa 60 napi elzárásra ítélte. Mindkét zsidóleány ellen megindult az internálási eljárás.

Gondnokot jelölnek ki a távollevő zsidók vagyonának kezelésére

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter a távollevő zsidók vagyonának kezelése ügyében az árvaszékhez intézett körrendeletét újabb rendlettel egészítette ki. E szerint a községi elöljárók haladéktalanul kötelesek az árvaszék tudomására hozni azoknak a zsidóknak személyi adatait, akiknek tartózkodási helye ismeretlen, vagy hazajövetelükben és vagyonuk kezelésében gátolva vannak, ha a távollét, illetve gátoltság kezdete óta egy év el nem telt és, ha a távollevő zsidó megbízottat nem rendelt ki, vagy ha a megbízott a vagyon kezelésében akadályozva van. Az árvaszék a távollevőket késedelem nélkül tartozik gondnokság alá helyezni, részükre gondnokot kirendelni. Egy-egy község területén az árvaszék több zsidó egyén részére ugyanazt a személyt, esetleg a közyámot rendelheti ki. Olyan személyt kell kirendelni gondnokul, aki e tiszt betöltésére és a zsidók vagyonának bejelentésére alkalmas.

Még ebben az évben is diszvakolást rendeztek Budapesten a szabadkőművesek

A zsidó Balassa József nagymestert ünnepelték a szabadkőművesek

Budapest, május hó. A magyar nagyközönség tudomása szerint a magyarországi szabadkőműves páholyok 1920 óta, belügyminiszteri rendelettel történt feloszlásuk óta, semmiféle tevékenységet nem fejthettek ki. Ezzel szemben a valóság az volt, hogy ez év március 19-ig „de jure masonico”, vagyis szabadkőművesi jogfelfogás szerint tovább működtek és február 12-én még közös főmesterei diszvakolást rendeztek az Eötvös-páholy főmesterének lakásán. A diszvakolás megtartására a magyar Symbölikus Nagypáholy nagymesterének, a hajai származású Balassa Józsefnek nyolevanadik születésnapja szolgáltatott ürügyet.

Balassa József magyar nyelvészeti tudományos munkásságát senki sem vonja kétségbe. Azonban nálánál sokkal különb, a magyar nyelvészetben sokkal komolyabb tudományos tevékenységet kifejtett tanárok száza sohasem jutottak elismeréshez, mert születési hibájuk folytán nem voltak zsidók és emellett nem voltak szabadkőművesek.

Balassa József nagymester ez év február 11-én érte meg a nyolevanadik életévét. Születésnapja alkalmából a magyarországi szabadkőművesség széleskörű tüntetést rendezett a nagymester tiszteletére. Az ünnepségeket két csoportra osztották. Egyfelől nyilvános ünnepségeket rendeztek, amelyeken nem szabadkőművesek, úgynevezett profánok is részt vehettek.

DISZVAKOLÁS ROOSEVELT ÜNNEPLÉSÉVEL

A nyilvánosság bevonásával megtartott ünnepségekkel egyidejűen a szabadkőműves főmesterek az Eötvös-páholy főmesterének lakásán február 12-én szombaton este 7 órai kezdettel szigorúan zártkörű összejövetelt, diszvakolást is rendeztek, hogy nagymesterük előtt hódolatukat fejezhessék ki. A titkos szabadkőműves összejövetelen tizenöt budapesti főmester vett részt. Az összejövetelen előbb úgynevezett „szabad ég alatti”, vagyis nem szertartásos „munkát” tartottak, melyen a vendéglátó házigazda, az Eötvös-páholy főmestere töltötte be a kalapácsvezetői tisztelet és az ő elnöklése mellett a megjelent páholy-főmesterek páholyaik üdvözlését tolmácsolták az ünnepelt nagymesternek. Az üdvözlő beszédeket „disztáblán fényesítették meg”, vagyis ünnepélyes szabadkőműves jegyzőkönyvben örökítették meg.

A zsidó nagymester tiszteletére rendezett úgynevezett szabad ég alatti munkát „diszvakolás”, vagyis szertartásos ünnepi lakoma követte, amelyhez a résztvevők most már magukra öltötték a szertartászerű ruházatot, kötényt, kesztyűt, páholyjelvényeket. A magyarországi szabadkőműves páholyok feloszlása óta ez volt az első és egyben utolsó diszvakolás, mert az óvatos főmesterek speciálisan felszerelt helyiségekkel és szertartási tárgyakkal nem rendelkeztek. Az ilyen diszvakoláshoz emelvényre, három lépcsőre, szertartásos szőnyegre, tápisokra, vagyis gyertyatartókra is szükség volt. A 80 éves nagymester születésnapján azonban már eléggé biztonságban érezték magukat a szertartásos diszvakolás megrendezéséhez és ennek keretében az ünnepélyes

pohárköszöntéshez. Az Eötvös-páholy főmesterének lakásán rendezett diszvakoláson az első pohárköszöntőt Balassa József nagymester mondotta a „Világegyetem nagy építőmesteréről”. Utána sorjában a nagymesterre üritettek poharukat a megjelent főmesterek, majd az egyik főmester lelkes pohárköszöntővel üdvözölte Roosevelt „testvér”, abból az alkalomból, hogy a Dél-Olaszországot megszállott amerikai és angol haderők útján engedélyt adott a

fasiszta rendszer által 1924-ben feloszlott olaszországi szabadkőműves páholyok működéséhez.

A főmesterek diszvakolását a következő napokban valamennyi budapesti szabadkőműves páholy zártkörű ünnepélyes vakolómunkája követte, amelyeken megjelentek a különböző páholyok tagjai is, hogy zsidó nagymesterük iránti hódolatukat kifejezzék. Azonban a páholyok ünnepélyes vakolómunkáján Balassa József már nem vett részt.

A rendőrség és a polgárság összefogva nyomoz a pestszent- lőrinci rendőrgyilkos után

A főváros határában a pestszentlőrinci Thököly-úton vasárnap éjszaka rendőrgyilkosság történt. Egy kötelességteljesítő, derék rendőrfőtörzserőmester esett áldozatul menekülő betörők gyilkos fegyverének. A merénylet a fővárosban mely részvétet keltett s a rendőrség nyomozását a polgárság minden erejével igyekszik elősegíteni, hogy az elvetemült gonosztevőt utólréje méltó büntetésre.

Vasárnap éjszaka Pócsa János rendőr hazafelé igyekezett Pestszentlőrincen. A Thököly-út és az Üllői-út sarkánál revolverdörrenéseket hallott, majd a ötélt utcában átlőtt mellette holtan találta bajtársát. Szijjártó II. Ferenc rendőrfőtörzserőmestert. A szerencsétlen cseru rendőrt halálos lövés érte, a golyó a szívét ütötte át. Mellette hevert szolgálati pisztolya, amelyről több lövést adott le menekülő betörőkre, akikbe véletlenül ütközött bele a rosszul világított utcán.

A betörők Potzman József művezető

Thököly-ut 12. szám alatti lakását fosztották ki és több csomaggal utban voltak hazafelé, amikor a rendőrrel összeütköztek. Szijjártó — a vizsgálat adatai szerint — igazolásra szólította fel az éjszakai batyuzókat, akik azonban futásnak eredtek, mire a rendőr kötelességszerűen több lövést adott le rájuk. A rablók revolvért rántottak és a rendőrt egyetlen lövéssel leterítették. A kifosztott lakásból az összecsomagolt ruhaneműket, szőnyeget és gramofont is elhagyták, hogy bűnösöket megmenthesék.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított és a revolveres banditák kézrekerítésére többszáz detektívét állított munkába. A két menekülő betörőről több személyleírás is kaptak. A rendőrség feltevése egyébként az, hogy ugyanaz a revolveres rabló lötte le a rendőrt, aki március elején a Bartók Lajos utcában kioltotta Lenkey őrnagy életét és súlyosan megsebesítette idős édesanyját.

Délkeleteurópa gabonatermelése

Röviden a jobb elhelyezési lehetőség, részben a belső szükséglet emelkedése mindegyik délkeleteurópai országban előtérbe helyezte a mezőgazdasági termelés fejlesztésének problémáját. A fejlesztés munkájának igen tág tere van, mert ezekben az országokban 13 métermázsas, sőt még ennél is kisebb egy hektár föld átlaghozama. Németországban több mint 20 métermázsas az eredmény, tehát legalább 66 százalékkal magasabb, mint ezekben az országokban.

A mezőgazdasági termelés emelése szempontjából mindenekelőtt a mezőgazdasági munka intenzívebbé tételére van szükség. A fejlődés már megindult ebben az irányban. Az idej terméskilátások is biztatóbbak, mint az előző évek voltak. Fagykárokat egyik délkeleteurópai országból sem jelentettek. A vetések tavaszi állása mindenütt kielégítő.

Sok a tennivaló Romániában, ahol a föld hektárhozama gabonában csak 9,5 métermázsásra rug. A kukoricabozam átlaga 18 métermázsas. Néhány nagyobb gazdaság az utolsó évben már 30 mé-

termázsas kukoricatermést ért el. Ezekkel szembenállnak azonban a kisgazdák tömegei, akik 4—6 métermázsas gabonát termeltek hektáronként.

Bulgáriában a műtrágya használatát propagálja a földművelésügyi minisztérium. Az eredmény meg is van, mert a mezőgazdasági szövetkezetek már 17.000 tonna műtrágyát igényeltek. Bulgáriában is jól állanak a tavaszi vetések. A mezőgazdasági termények beszolgáltatása a délkeleteurópai országokban évről évre javul.

Északi gyógyszerárak:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszerár, Rákóczi-ut. 27 (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyszerár Mussolin-ut. 8. (Szabó Aczél L.) 15-25.

MINERVA gyógyszerár, Szent László-ter. 5. (Gálosi F.)

ORANGYAL gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-ut. 44. (Révész J.)

A vácas egyhéti népmozgalma

Születés. Csákó Imre napszámos leánya Ibolya, Linck József szabósegéd leánya Julianna. Szovák János földmives fia János, Szabó József közművessegéd fia István, Fazekas József közműves segéd fia Lajos, Nagy Sándor rendőrségi altiszt leánya Margit, Mangra Sándor kereskedő segéd fia György, Áron Katalin napszámos leánya Aranka, Horváth Sándor kovácsmester fia Károly, Tóth Zsigmond kishirtokos fia Zsigmond, Lakó József napszámos leánya Mária, Lakó József napszámos leánya Magdolna, Szabó József segédmunkás leánya Julianna, Sinkó János szobafestőmester fia János, Gulyás Gyula postaltiszt fia Géza, Calamon Emil MÁV-irodai órabéres fia György, Baranyi István főmérnök fia József, Szabó Péter napszámos fia Péter, Kenderesi János MÁV-munkás fia János, Faragó Ferenc szobafestősegéd fia László, Lucsán Tivadar napszámos leánya Piroška, Szántó Tibor kereskedő leánya Marián, Köteles Gyula cipészsegéd leánya Zsuzsanna, Diószegi Lajos bőrszabász segéd leánya Margit, Rádai Árpád postamester leánya Márta, Csengeri Antal asztalossegéd leánya Katalin, Bányai József kovács segéd leánya Margit, Köteles Béla cipész-mester fia Gábor, Schmidt József asztalos mester fia István.

Házasság. Demján Ferenc lakatossegéd és Süttő Éva, Petrovszky Géza kárpítos segéd és Muckstein Dóra, Hegedüs Mihály divatárkereskedő és Herskovits Margit, Simonszky Pál m. kir. postafőtiszt és Muháros Mária, Huszár Gyula hadapród isk. tisztviselő és Somhegyi Irén, Máté Ferenc gyár munkás és Faur Mária, Csóter Mihály kf. napszámos és Rigó Terézia, Hercz Imre férfiszabó segéd és Kohn Edit, Dr. Erdős Gábor üvegesítő mester és Jakabfi Éva, Jó György városi napidíjas és Szőke Ilona, Blum Márton asztalossegéd és Ritter Éva, Kovács István irógyáros és Kohn Olga, Klein Miklós szűcssegéd és Duckerman Róza, Dr. Gergely Andor orvos és Kenéz Edit, Köves Gábor szűcssegéd és Róth Éva.

Halálozás. Lóbi-Bernát 84 éves, Vass Irén 2 hónapos, Kain Wolf 83 éves, Kalmár Árminné Krauth Hermína 54 éves, Szabó Péter 2 napos, Lucsán Piroška 3 napos, B. Fehér Lőrinc 60 éves, Bardóczy Sándor 46 éves, Balogh Anna 21 éves, Weisz Rozália 86 éves, Merlucz Mária két hónapos, Rusza Rozália 53 éves, Stoll Márta 3 éves, Schmidt Zsuzsanna 63 éves, Özv. Geróné Reinitz Janka 63 éves, Grünbaum Dávid 31 éves, Vagyon Ferenc 60 éves, Özv. Marozsán Gáborné Vári Mária 77 éves, Fleischer Dezső 13 éves, Köhler Lajos 78 éves, Schwartz Ignác 69 éves, Oláh Sándorné Lunkán Anna 20 éves, Bonác Éva 4 hónapos, Elek Józsefné Mészáros Erzsébet 24 éves, Klausner Henrik 70 éves, Csák Sándor 16 hónapos, Dr. Costa Romulusné Kemény Irma 47 éves, Kurucz Anna 73 éves, Elek József 3 hónapos, Girbován György 2 éves, Gyarmati Bálint 59 éves, Kovács Julianna 2 hónapos, Waldner Lajos 68 éves, Erdei Kálmánné Várdi Erzsébet 37 éves, Özv. Rüdala Lászlóné Huszár Zsófia 67 éves, Molnár Katalin 3 éves, Drinyovszki Lajos 7 hónapos.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DRZSU-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ARAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Luttör Ferenc apostoli protonotárius nagyváradai kanonok, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a vatikáni magyar követség kánonjogi tanácsosa 19.000 pengőt adományozott a balatonfüredi egyházközségnek, a balatonfüredi templom javára.

Paul Iván államtitkári kinevezése. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur a pénzügyminiszter előterjesztésére Paul Iván államtitkári címmel felruházott miniszteri osztályfőnököt államtitkárrá nevezte ki.

Pétain tábornagy Párizs környékén télepszik le (?) Berlinből jelentik: (MTI) A Wilhelmstrasse szóvivője kijelentette, hogy nincs semmiféle hivatalos közlemény arról, mintha Pétain tábornagy kíséretével együtt elhagyta volna Vichyt abból a célból, hogy Párizs környékén telepedjék le.

Bemutatkozott a „Szentlélek Kórus”. Az elmúlt év őszén az olasz Szentlélek plébánián megalakult András Ede vezetésével a templomi énekkar. Nagy szorgalommal, kitartással és lelkesedéssel indult meg a munka. Május első vasárnapján azután a 10 órás plébániai szentmisén bemutatkozott a kar. Az ősi egyházi énekkincsből mutatták be a „De Beata” gregorián misét. A gregorián ének az Egyház legkedvesebb éneke. A messze századokba nyulik vissza a gregorián kialakulása, amikor az emberi élet nem volt olyan komplikált, tisztább volt a látóhatár, könnyebb volt az Isténhez émelkedés. Az ótási tempói iveri alatt igaz lelki elmélyüléssel hallgattuk ezt az imaszert, szinte anyagtalannul szárnyaló bentutatott. A vegyeskar a gregorián énekléssel szükséges átteljesítéssel, jó felkészültséggel adta elő ezt a gyönyörű személyt az ősi ének kiöcsésnek. Ha valamivel nagyobb létszám lenne az énekkar, ami kívánatos is lenne az ének, ami képességgel rendelkező férfiak és nők szives jelenléte könnyen segíthetne, akkor a bemutatónál itélve, szép teljesítményt érne el. A kezdet minden reményre feljogosít.

Nagyváradról Szegedre

teherautóval visszafuvarként butorok, vagy kereskedelmi áruk szállítását vállalunk.
TRANSPORT LLOYD Rt
 Nagyvárad, Szent László-tér 6.

Gépkocsiszerencsétlenség érte a fasiszta párt helyettes főtitkárát. Milánóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az olasz főhadiszállásról jelentik, hogy Pizzirani Giuseppe, a köztársasági fasiszta párt helyettes titkára és Lorello Carlo, a párt abruzzói helyettes kiküldöttje vasárnap meglátogatta Olaszország néhány vidékét, amelyekben angolszász bombázók különösen sok kárt okoztak. Utközben Pizzirani a gépkocsiban megsebesült, Lorello pedig életét veszítette.

KORONA Filmszínház Egy nappal sikerült prolongálni

CSODAREPÜLŐ

Az utolsó évek legnagyobb sikere!
 Még ma is prolongálni kellett!

Szerdán:

Félnapos boldogság

Vidám szerelem egy határsorompó két oldalán

Az Állatvédő Egyesület kérelme az állatbarátokhoz. Az Állatvédő Egyesület felkéri a most lakást változtató közönséget, amennyiben új lakásukban zsidók által otthagyott gazdtalan állatokat (kutyákat, macskákat) találnak, vegyék azokat gondoskodásukba s legalább átmenetileg gondoskodjanak azok eltartásáról. Ha azonban módjukban nincsen az ott talált állatokat megtartani, sziveskedjenek a gyepmesteri telepet arról értesíteni, mely az állatok elszállításáról és eltartásáról gondoskodni fog. Egyben felhívja az Egyesület a közönség figyelmét arra, hogy akik most kutyákat óhajtanak magukhoz venni, a gyepmesteri telepen kiválaszthatják a maguknak megfelelő állatot.

Kiáradt az Eufrátes. Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit híriroda jelenti Damaszkuszról, hogy az Eufrátes kiáradt és előtörtte a szíriai határ mentén levő Albukamal várost és környékét. Számos halálos és sebesült áldozat van. Több száz lakóház rombadőlt. A hajléktalan lakosságot elszállították.

Az eltartásra vonatkozó rendelet módosítása. A MTI jelenti: A Hivatalos lap keddi száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét az eltartásra vonatkozó, valamint az állati gumókór leküzdésével kapcsolatos rendelkezések módosításáról.

A pécsi zsidóság kezén közel ezer ház és kétmillió pengőnyi vagyon volt. Pécsről jelentik, hogy az ottani zsidók vagyonáról máris képet lehet nyerni a kormányrendelet nyomán történt bejelentések adataiból. Eddig közel 900 házat, öröklakást, házrészt írtak össze, emellett internálása miatt sok zsidó egyelőre adós maradt a bevállalással. Végeredményben mintegy 1000 lesz a bejelentésre kötelelt házigatlanok száma. Legnépesebb modern összkomfortos házakról van szó, igen sok közülük a bérház és palota, s csupán ezeknek értéke 250 millió pengő lehet. A lefoglalt 320 zsidó fizlet rendezése és árukeszlete azután mintegy kétmillió pengőre kerékíti ki ezt az összeget, ami a jövőben a nemzeti vagyont egészségesen felduzzasztja. Pécsen többmillió értékű üzleti raktárak voltak zsidó kézen. Emellett szinte felbecsülhetetlen a zsidó kézen volt ékszerek, műtárgyak, lakásberendezések értéke, nem is beszélve a bankbetétekről, értékpapirokról és a házikasszában őrzött készpénzről.

Remélhető Gandhi felépülése. Genéből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az Exchange jelenti Bombyból, a nétfőn kiadott orvosi közlemény Gandhi egészségi állapotát még gyengének mondja, életét azonban most már nem fenyegeti közvetlen veszély. Így remélhető, hogy néhány héten belül egészen felépül.

Zsidó mező- és erdőgazdasági ingatlanokért járó térítések kiszámítása. A Pesti írja: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a zsidó mező és erdőgazdasági ingatlanokról szóló törvények alapján szerzett ingatlanokért járó térítés kiszámításáról, valamint az egyes ingatlanok földadó kataszteri tiszta jövedelmének, illetve házadó alapjának figyelembevételéről. A rendelet alapján az 1943. évi állapotot veszik alapul a kiszámításban.

BELVÁROSI Miből lesz a cserebogár

Paul Hörbiger énekes zenés vigjátéka!

Kedden utoljára: **Heten, mint a gonoszok**

Bécsi vér (Wiener Blut)

Főszereplői: Willy Forst, Marie Höst, Willy Fritsch, Hans Moser, Theo Lingner

Kedden utoljára: **MACHITA**

Befejeződtek a katonák részére rendezett népművelődési tanfolyamok

Nagyvárad, május 8. A honvédelmi miniszter és a vezérkari főnökség rendelete alapján a sorkatonaság legénysége tanfolyamokon nyert továbbképzést az általános műveltség alapismereteiből. A Nagyváradon állomásozó csapattesteknél az Állomásparancsnokság megkeresésére a Városi Népművelési Bizottság már három éven át megrendezi ezeket a tanfolyamokat. Az 1943-44. évi tanfolyam november havában kezdődött és április hónapban ért véget. Az időközben el nem vezényelt katonák valamennyien kitűnően megelégtettek a bizonyítványok kiosztása most folyik a Városi Népművelési hivatalban. Az állomásparancsnokságot külön elismerés illeti, hogy a jelenlegi viszonyok között időt talált, illetőleg engedett a jelentős anyagi áldozatokkal járó tanfolyamok beállítására, de minden dícséret megérdemelt a Városi Népművelési Bizottság s elsősorban Vidor József főtitkár — akinek egyébként a katonák továbbképző tanfolyama valóságos szívügye — úgyszintén a lelkes fanitói kar, amelynek tagjai a tanfolyamok sikere érdekében szintén fáradságtalanul buzgólkodtak.

Mit mondott Bocsáry Kálmán?

Hétfőn a főváros közigazgatási bizottsága ülést tartott. Ezen felelősként Bocsáry Kálmán bizottsági tag. Felszólalásából a *Reggeli Magyarország* közlése alapján ismertetjük a következő részletet:

A gazdasági átállítással kapcsolatban — mondotta Bocsáry Kálmán — számítani lehet a főváros adóbevételeinek esésére, ezért kérte, hogy a főváros csak a feltétlenül szükséges helyreállító és javító munkálatokat végezze el és csak a már megkezdett munkákat fejezze be. Felvilágosítást kért az üzemek egyesítésével szerzett tapasztalatokról.

A cselédkérdés tekintetében a helyzet rosszabbodott, mert a cselédeknek csak egy reze maradt meg munkahelyén, más részük a légítómádások miatt vidék szatért falujába. Kifogásolta Bocsáry,

Bemutató ma az APOLLO-ban

Minden eddigi sikert felülmult a

Forgószél

Krisztina Söderbaum
 színes vígjáték

Rendező:
WEIT HARLAN

Nagyobb, mint a
„Lidércfény”

hogy zsidó családok, amelyeknek el kellett hódítaniuk eselédiket, 3-6 hónapra, sőt egy évre is kifizették eselédjük hérért azzal a megjegyzővel, hogy menjenek haza, a mostani helyzet úgy sem tart sokáig. A legélesebben kikelt ez ellen a destruálás ellen és sürgős intézkedést kért a szabotáló zsidók ellen. A bombatámadások során talált robbanóbombákkal kapcsolatban elmondotta Bocsáry Kálmán, hogy tudomása szerint zsidóknál is találtak nagymennyiségű és még nem töltött játékbát, sőt még most is foglalnak le titkos leadókat. Sürgős intézkedést kért, hogy ilyen esetek ne ismétlődhessenek meg.

Az *Uj Magyarság* tudósításában pedig még a következő részletet is kiemelik Bocsáry beszédéből:

Március 19-e után a földalatti aknamunka nem szűnt meg s az ő lakásával szomszédos házban csak néhány héttel ezelőtt is találtak egy titkos híradót. Ugyanitt három láda töltetlen baba került elő.

Révészakban és vidégiükben keressék a Magyar Lapok at.

**Richard Strauss
Budapestre jön**

A legnagyobb élő német zeneköltő, Richard Strauss, júniusban ünnepli 80. születésnapját, ugyanis 1864. június 11-én született Münchenben. Az európai zeneélet természetesen nagyszabású ünnepek keretében hódol a zeneköltőnek, így a budapesti Operaház is, amely e hó végén vagy június elején rendezi ünnepi Richard Strauss ciklusát.

Az ünnepi előadásokat Clemens Krauss fogja vezényelni, aki megígérte, hogy Budapestre hozza erre a két estére Richard Straussot.

Hatósági árak a piacon

Gyümölcsfélék. (Gyenge felhozatal.)
1 kg alma 3.20, 5. 9, 1 kg dió héjas 6-7, bél 25-28 P.

Zöldségfélék. (Közepes felhozatal.)
1 kg. burgonya 30-33 fillér, 1 kg. szárazbab 0.90-1.18, 1 kg répa 0.50, 1 kg borsó 1 P, 1 kg hagyma 20-30, 1 kg cékla 60-80 fillér, 1 drb káposzta 1-1.40, 1 drb saláta 40-70, sóska kg 1-1.50, spárpa kg 4-6 P, zöld hagyma 10-14, 1 kg petrezselyem 60, 1 drb kalarabé 20-40, 1 kg zeller 20-40 fillér, 1 drb uborka 1-2, piros retek 80-1.40, 1 kg. spenót 1-1.40, 1 drb torma 20-40 fillér.

Élőállatok. (Közepes felhozatal.)
1 kg szarvasmarha 2.20, 1 drb fejős tehén 1000-2600, 1 kg borjú 2.10, 1 drb kismalac 86-90, igásló 500-2000, parádéslo 2000-3000 P.

Tejtermékek. (Gyenge felhozatal.)
1 liter tej 0.52, 1 kg vaj 10-20, 1 kg juhtúró 5.80, 1 kg tehéntúró 1.76, 1 kg tejföl 2.20, 1 kg sajt 4.20 P.

Kenyér. 1 kg egységés 0.58 P.

Szárnysok. (Semmi felhozatal.)
Kis liba 6-8-10, kis kacsaa 2-3-3.50 P.

Húsárak: 1 kg marhahús 5.10, 1 kg disznóhús 5, 1 kg növendékmarha 5.10, 1 kg juhhús 4.50, 1 kg bárányhús 5.10, 1 bivalyhús 4.70, 1 kg zsiradék 5.60 P.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 11.
Budapest I.

- 8.35 Déléleti muzsika.
- 10.10 Szórakoztató zene.
- 11.10 Ninon Vallin énekel.
- 11.40 Müllerné Mikés Margit felolvasása.
- 12.05 Hanglemmek.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröské részt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 14.50 A rádió diákhírei.
- 15.30 Dr Hankiss János előadása.
- 16.10 Benedekfalvy Luby Margit előadása.
- 16.30 Augusteo zenekar.
- 17.00 Magyar zeneszerzők félévnapja.
- 17.30 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
- 17.55 Filmről-filmre.
- 18.35 Közvetítés a szegedi kereskedelmi és iparkamarából.
- 19.00 Magyar nóták.
- 19.30 Dr Mitrovics Gyula előadása.
- 19.50 Tibor Fresco vezényel.
- 20.50 Albrecht főherceg előadása.
- 21.10 A Budapesti honvéd őrszázad zenekara.
- 22.20 Se szó, se beszéd — muzsika.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

SZINHÁZ

A színháziroda közleménye:

Magyar-német kivánsághangverseny kedden fél 7 órakor

Kedden este kivételesen fél 7 órakor nagy német-magyar *kivánsághangverseny* lesz a színházban, a német Vöröskereszt alapja javára. Közreműködnek: A német véderő zenekara és kórusa, a Szigligeti Színház honvédzenekara magánszereplői és táncokara, sok szólólista a német véderő tagjaiból. — valamint a nagyváradi cigányok egyesített zenekara. Mérsékeltlen felemelt helyárak! Jegyek korlátozott számban a pénztárnál kaphatók. Részletes műsor a jegyszedőknél.

Eladó lányok kacagtató, vidám operett-ujdonosság szerdán 6 órakor íemét a színház műsorán van.

Boleró című vígjáték-ujdonagot hetek óta szorgalmasan tanulja a színház prózai együttese, mely a budapesti Nemzeti Színháznak volt nagy sikerű műsordarabja. Ebben Bakay Lajos, a társulat szerelmes színésze hosszás katonáskodás után ismét a nagyváradi színpadon lép fel. Bemutató bérletben esütörtökön, A-bérletben pénteken kerül színre. Szombaton este bérletszünetben megy a Boleró.

Egy boldog pesti nyár szombaton délután *filéres helyárrakkal* kerül színre.

MŰSOR:

Kedden kivételesen fél 7 órakor: *Nagy magyar-német kivánsághangverseny.*

Szerdán 6 órakor: *Eladó leányok.* Csütörtökön 6 órakor: *Boleró.* Bemutató bérlet.

pénteken 6 órakor: *Boleró.* A-bérlet.

Szombaton délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár.*

Szombaton 6 órakor: *Boleró.*

Vasárnap délután 3 órakor: *Egy csók és más semmi.*

Vasárnap 6 órakor: *Eladó lányok.*

Hétfőn fél 7 órakor: *Nagy zenekari hangverseny.*

SPORT

Június 11-én rendezik meg Nagyváradon a Szent László sportévi országos atlétikai versenyt

Fontos sportesemény tárgyalási színhelye volt tegnap a városháza. Városunkba érkezett Szabó János, a Magyar Atlétikai Szövetség sportigazgatója, hogy a június 11-re tervezett Szent László sportévi országos atlétikai verseny részleteit a város sportvezetőivel megbeszélje. A bizott-

ság dr Dalló Gyula városi tanácsnok elnökségével ülésezett, melyen résztvettek még Tölgyesi István, Killyény Pál, Szolnay Sándor és Krupka Károly. A bizottság viléz dr Moldoványi Istvánt választotta meg versenybizottsági elnöknek s az előkészületek lebonyolítására 12 tagú bizottságot jelölt ki.

Vécsey, Perényi, Bodola és Tóth III. a Hét Tizenegyében

Sok jó egyéni teljesítményt láttunk a vasárnapi fordulóban. Az eredmények meglátszanak a hét tizenegyén is, mert a jó formát mutató csapatokból került ki az első és második gárda legtöbb játékos. Ezuttal főleg a kapusok, a középhátvédek, a balhátvédek, a jobbfedezetek és — meglepetésre — a középsatárok általában igen jó játékot nyújtottak.

Kevés pályázó volt viszont a jobbhátvéd, a balfedezet és jobbszekekötő helyére. Ezek közül egyik-másik posztra aránylag halványabb teljesítménnyel is be lehetett jutni.

A hét tizenegye a következő:

Vécsey NAC — Nadas (Kinizsi), Nagy II (Ferenéváros) — Perényi NAC, v. Bohus DiMÁVAG. Dudás (Csepel) — Egresi (Kispest), Béres (Kispest), Szilágyi DVSC. Bodola NAC, Tóth III NAC.

A második csapat:

Nagy I DVSC — Kaptó (Csepel), Felföldi DiMÁVAG — Horváth

(Gamma), Nénsei (Ujvidék), Szódi BSzKRT — Pozsonyi (Ujpest) Csiberda SaBTC. Ónody II (Ferenéváros), Fazekas DiMÁVAG, Turbéli DiMÁVAG.

Egészen kimarasló teljesítménnyel maradt ki a két csapatból Ronyhádi, Horváth (Szoinek), Sárvári, B. Nagy, valamint a debreceni Nagy II.

Néhány szó még a Törekvés mérkőzésről

Tegnapi számunkban röviden ismertettük, hogy 6:1 arányú szép győzelemmel hengerelte le a helyi Törekvés együttese a Szatmári Törít. Most megjegyezzük még, hogy a kitűnő munkás csapat ezzel a sikerével továbbra is jogos jelöltje az NB III bajnokságának. Mintha azonban visszaesett volna egy kicsit a csapat erőnléte. Ezt a jövőre való tekintettel sürgősen orvosolni kell.

Döntetlent harcolt ki a MAV csapata Püspökladányban

A helyi MAV együttese vasárnap Püspökladányban játszott az ottani MAV csapata ellen és 1:1-es döntetlen eredménnyel zárta le a mérkőzést. A nagyszerű formába lendült ladányi vasutasokkal szemben, saját otthonukban igen szép eredményt ért el.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Veszek 1 vagy 2 Biedermeier ruhaszekrényt, 2 éjjeli szekrényt és 1 toalettdiófában. Cim a kiadóban. 960

Boros hordókat megvételre keresünk. Cim a kiadóba kérünk. 963

Használt téglát megvételre keresünk. Cim a kiadóban. 962

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-58. 913

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kocsuth-u. 5. Telefon 23-30.

Rövid keresztthüros zongora bérbeadó. Barabás, Endrődy-u. 5. 966

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Állást nyec

Élesdi Mészgyár Rt. perpekt könyvelőt keres. Ajánlatok Zathureczky cégnél, Lukács György-utca 45. adandók le. 962

Perfekt gépirónó, őskeresztény és te-lekkönyvi ügyekben jártas gépiró tisztviselő alkalmazást nyerhet dr Kotzko Jenő kir. közjegyzőnél. 946

Lakatosokat felvez a Vegyi és Élelmiszeripari r. t. Anyos Pál-u. 2-6. 967

Gyakorlott géphimzőnöt és szemfelszedőnöt azonnalra keresek, Földi kézimunkaüzlet, Teleki-u. 16. 965

Állási keces

Tisztviselőnő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 937

Óktatás

Német nyelvet tanít urinő, ebéd kozt ellenében. Piros Béláné, Szurovcsvet 12. szám 931

Lakás

Butorozott szobát azonnalra keres egyedülálló nő. Cim a kiadóba kér. 964

Elegánsan butorozott különbejárta szobát akár azonnalra kívennék, vasútközelség előnyben. „Pontos fizető” jellegű a kiadóba. 959

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: Dr Paál Árpád
A kiadásért felel: Dr Virán Jeromos
Főszerkesztő: Szent László-nyomda R. T.
12473-01

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi
Dassz-vány 8. 1. 1. 1.